

عنوان مقاله:

تحلیل هم‌دید یخبندان های شدید استان کهگیلویه و بویراحمد در بهار سال های ۱۳۶۸ و ۱۳۹۱

محل انتشار:

پنجمین همایش ملی علوم جغرافیایی دانشگاه پیام نور (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسنده:

اشرف اسدی - استادیار گروه جغرافیا، دانشگاه پیام نور، صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۳۶۹۷ تهران، ایران

خلاصه مقاله:

امواج سرما و یخبندان یکی از مهمترین پدیده های اقلیم شناسی است که هر سال خسارت های قابل توجهی را به اقتصاد و چرخه تولید کشور وارد میکند. سهم عامل تنش سرما و یخبندان نسبت به سایر عوامل تهدید کننده در زیربخش های زراعی و باغی از وزن بسیار بالایی برخوردار است و پهنه وسیعی از حاصلخیزترین مناطق تولیدی کشور و قسمت عمده محصولات اقتصادی مهم کشور هر سال در معرض تهدید تنش سرما و یخ زدگی قرار دارند. به ویژه در فصل بهار رخداد این پدیده مشکلات عدیده ای را بر بخش کشاورزی وارد می کند. الگوهای گردش جوی، نقش اصلی را در بروز یخبندان و توزیع فضایی آن دارد. در پژوهش حاضر به منظور تحلیل هم‌دید یخبندان های بهاره در استان کهگیلویه و بویر احمد، ابتدا داده های روزانه دمای کمینه از تاریخ ۱۳۶۵/۱۰/۱۱ تا ۱۳۹۶/۴/۳۱ از مرکز تحقیقات سازمان هواشناسی استان کهگیلویه و بویر احمد اخذ گردید و تاریخ وقوع یخبندانهای بهاره و میزان دمای کمینه آن استخراج شد، از میان تاریخ های وقوع یخبندان شدیدترین آنها برای بررسی انتخاب گردید. روزهای ۱۱ فروردین ۱۳۶۸ و ۲۹ اسفند ۱۳۹۰ تا ۱ فروردین ۱۳۹۱ بیشترین کاهش دما در استان مشاهده گردید. موج سرمای ۱۳۶۸ چهار روز و موج سرمای ۱۳۹۰ دو روز در منطقه گسترش و تداوم داشتند. بنابراین این دو موج سرما برای بررسی هم‌دید یخبندان های شدید بهاره استان مورد بررسی قرار گرفت. برای شناسایی الگوهای هم‌دید ایجاد کننده یخبندان در روزهای منتخب با استفاده از داده های دما، ارتفاع ژئوپتانسیل، باد مداری و باد نصف النهاری و فشار سطح دریا از مجموعه داده های بازسازی شده پایگاه NCEP الگوهای نقشه ای فشار تراز دریا، ناهمواری ارتفاع ژئوپتانسیل و تاوایی و فرارفت دمایی تراز ۵۰۰ هکتوپاسکال و فرارفت دمایی ترازهای ۵۰۰، ۷۰۰، ۸۵۰ و ۱۰۰۰ هکتوپاسکال و الگوهای رودباد در ترازهای ۵۰۰ و ۲۵۰ هکتوپاسکال ترسیم گردید. با بررسی این دو موج آشکار شد که پرفشار بسیار گسترده و قوی که در تراز سطح دریا شکل گرفته و قرارگیری منطقه مورد بررسی در زیر نیمه غربی ناوه و تاوایی مثبت حاصل از آن در ترازهای بالایی جو منجر به فرارفت غربی در موج سرمای فروردین ۱۳۶۸ و فرارفت شمالی جنوبی هوای سرد به منطقه شده است. درکل هوای سرد برای شکل گیری رویداد یخبندان در این دو موج و در این زمان سال از ناحیه اروپا و دریای مدیترانه به ایران و استان کهگیلویه و بویر احمد وارد شده است.

کلمات کلیدی:

یخبندان بهاره، دمای کمینه، فشار تراز دریا، ناهمواری ارتفاع ژئوپتانسیل، تاوایی، فرارفت دما.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1294545>

